

Şuşa – 270

Azərbaycan Prezidenti, Qalib Ali Baş Komandan İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə xalqa builki müraciəti zamanı 2022-ci ili “Şuşa İli” elan etdi. 2022-ci il yanvarın 5-də isə Prezident bununla bağlı sərəncam imzaladı. Bu, cənab İlham Əliyevin atdığı növbəti tarixi addımdır, zərbə mesajıdır. Yeni, bu torpaq mənimdir, onun tarixini mən bilirəm. Bu gününü də, gələcəyini də mən təmin edəcəyəm. Qoy, bütün dünya bunu bilsin.

Bir sözlə, 270 il əvvəl Qarabağ xanı Pənahəli xanın əsasını qoyduğu Şuşanın yubileyinin keçirilməsi dostu sevinc, düşməne göz dağıdır. Əziz oxucular, hər bir azərbaycanlı üçün böyük mənəvi dəyəri olan Şuşa barədə mən də danışmaq, qəlbimin ən sevgili sözlərini dilə gətirmək istəyirəm. Bunu həm də tarixi şəhərimiz olan Şuşa, eləcə də onu bizə qaytaranlar qarşısında mənəvi borc hesab edirəm. Əziz Şuşa, 270 yaşın mübarək!

Qarabağdakı milli irsimizin digər nadir nümunələrindən biri də tarixə şahidlik edən, əsrlərin sınağına dözümlə sinə gərən tarixi-memarlıq abidələridir. Arran memarlıq məktəbi üslubunda inşa edilən məşhur Şuşa qalası, öz möhtəşəmliyi ilə seçilən Yuxarı Gövhər ağa məscidi, qədim qalalar, bürclər, binalar, küçələr, bulaqlar, daşlar - tarixin yadigarları, Azərbaycan memarlığının ən gözəl inciləridir. Şuşanın mədəni sərvətləri təkcə bunlardan ibarət deyil. Nəğmə, şeir bu torpağın hər qarışından baş qaldırır. Azərbaycanın poeziya və musiqi beşiyi olan bu şəhərə təbiət İlahi bir gözəllik, baxdıqca doyulmaz bir hüsn bəxş edib.

Vaxtilə Qafqazın bütün adlı-sanlı türk xanəndə və sazəndələrini bu şəhər yetişdirmişdi. Azərbaycan peşəkər musiqisinin banisi, dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəyli, tarzen Sadiqcan, Məşədi Zeynal, Məşədi Cəmil Əmirov, Qurban Pirimov, bəstəkar Fikrət Əmirov, Zülfüqar bəy Hacıbəyov, Niyazi, Əfrasiyab Bədəlbəyli, Soltan Hacıbəyov, Əşrəf Abbasov, Zakir Bağırov,

Süleyman Ələsgərov və bir çox başqaları Şuşanın dünya şöhrətli yetirmələrindəndir. Şuşa adı bir şəhər, bir rayon, bir torpaq deyil. Şuşa bizim şah vüqarımız, şanlı tariximiz, xan əmanətimiz, bəy ləyaqətimiz – bütövlükdə, Qarabağ

Şuşa babalarımızın bugünkü nəsillərə müqəddəs əmanətidir

2022-ci ilin “Şuşa İli” elan olunması dostu sevinc, düşməne göz dağıdır

evimizin tacıdır. Şuşanı quranlar, onu ərsəyə gətirənlər bu torpağın qoruyucuları, əsl sahibləri idilər. Bu şəhər ulu babalarımızın bizə miras qoyduğu ən müqəddəs əmanətlərdən biridir.

XX əsrin 90-cı illərində Qarabağın incisi Şuşanın başını qara buludlar aldı. 1992-ci il fevralın sonunda Xocalı şəhərində amansız qəddarlığını nümayiş etdirən düşmən bir neçə ay sonra – mayın 8-də büllür şəhərimiz Şuşanı işğal edib daşlara çaxdı, odlara qaladı. Həmin dövrdə rəhbərlikdə olanların səriştəsizliyi, xarici siyasətdə yol verilən nöqsanlar, daxilə sabitliyin olmaması, ordu quruculuğundakı boşluqlar, hakimiyyət uğrunda çəkişmələr

Şuşanın işğalına şərait yaratdı. Nə az-nə çox, 28 il Şuşasız qaldıq. Ürəklərimdə Şuşa həsrəti ilə çoxları köçdü bu dünyadan. Hər il qulaqlarımız bu alqışı eşitdi: “İnşallah, gələn il Şuşada, Qarabağda görüşərik”...

Nəhayət, Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etmək uğrunda inadlı, ardıcıl mübarizəyə başladı. Mübarizə yolu isə heç də hamar deyildi. Bu, cənab İlham Əliyevə vaxt, enerji, diplomatik hövsələ, müxtəlif meydanlarda – həm siyasi arenalarda, həm də informasiya cəbhəsində aparılan gərgin mübarizə bahasına başa gəldi. Bu mübarizənin sonu isə əlbəttə, aydınlıq olmalı idi.

Şuşanın işğaldan azad olunması uğrunda Azərbaycanın müzəffər Ali Baş Komandanı və əsgərinin həyata keçirdiyi əməliyyat isə tarixdə əbədi qalacaq. Qarabağın tacı olan şəhər təbii istehkam olduğundan ora hərbi texnika, yaxud digər ağır silahlarla girmək mümkün deyildi. Ona sahib olmağın iki variantı vardı. Ya şəhərdəki düşmən qüvvələrini hava zərbələri, top atəşləri ilə məhv etmək, ya da əlbəyaxa döyüş taktikasından istifadə etmək. Komandanlıq birinci variantı seçmədi və alternativ variantı üstünlük verdi.

Qəhrəman əsgər və zabitlərimiz yüngül silahlarla qalın meşələrdən, dərin dərələrdən

keçərək, qayalar, dağlar aşaraq düşməni üzəüz döyüşdə məhv etdi. Noyabrın 8-də Azərbaycan müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevdən belə bir müjdə aldı: “Əziz Şuşa, sən azadsan, əziz Şuşa, biz qayıtmışıq!”. İlahi, nə xoşbəxtdir bu xəbəri xalqına çatdıran insan, nə xoşbəxtdir bu müjdəni qalib Komandanı duyan xalq. Şuşa uğrunda canından keçən oğullar, siz isə müasir Azərbaycan tarixinin unudulmazları sırasındasınız. Müqəddəs şəhid, qazi adı hesabına bizə Şuşanı qaytardınız, mənfur düşmənin mürdar ayağını Şuşadan birdəfəlik kəsdiniz.

O düşmən ki, bizim üçün müqəddəs olan əfsanəvi Cidır düzündə yallı gedərək, qondarma

Şuşa Azərbaycan şəhəridir. Şuşanın təməlini hamımız yaxşı bilirik, 1752-ci ildə Pənahəli xan qoymuşdur və gələn il biz Şuşanın 270-ci ildönümünü təntənəli şəkildə qeyd edəcəyik. İşğala baxmayaraq, Şuşa Azərbaycan ruhunu saxlaya bildi. Şuşaya gələn hər bir insan bunu görür. Hətta dağılmış vəziyyətdə, hətta işğal dövründə vandalizmə məruz qalmış şəkildə Şuşa öz ruhunu, öz qamətini saxlaya bildi, əyilmədi, sınımadı, bizi gözləyirdi, biz gəlməli idik və biz gəldik. Müzəffər xalq kimi gəldik. Danışıqlar yolu ilə yox, Ermənistan tərəfindən edilə biləcək hansısa güzəşt nəticəsində yox, döyüş meydanında, qan tökərək, şəhidlər verərək, fədakarlıq göstərərək gəldik və öz ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik və milli ləyaqətimizi bərpa etdik.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

rejim üçün Şuşada parlament binası tikməklə xalqımızın qüruru ilə oynayırdı. Artıq düşmən bütün bunların cavabını döyüş meydanında alıb. Axı, işğalçılıq siyasətinin gec-tez bir sonu olacaqdı. Bu da son... Bu gün biz Şuşanı qaytarmışıq və qürurla 2022-ci ili “Şuşa İli” kimi qeyd edirik.

Şuşa zəfərindən dərhal sonra şəhərdə infrastrukturun qurulması ilə yanaşı, tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpasına başlanılmış, quruculuq işlərinin təşkilində çevikliyin, səmərəliliyin təmin olunması üçün burada dövlət idarəetməsinə böyük diqqət yetirilmiş, Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi yaradılmışdır. Qısa müddətdə Şuşanın Baş planı hazırlanmış, qüdrətli şair Molla Pənah Vaqifin büstü və muzey-məqəbərə kompleksini öz ilkin görkəminə qaytarılmışdır. Bir vaxtlar, hələ işğaldan əvvəl ənənəvi şəkli almış Vaqif Poeziya Günlərinin təşkili ənənəsi bərpa edildi. Azərbaycan ədəbiyyatının, mədəniyyətinin, dövlətçiliyinin, ictimai-siyasi həyatının olduqca parlaq nümayəndəsi xan qızı Nəvənin adına olan “Xan qızı” bulağı da bərpa olundu.

Prezident İlham Əliyevin və Birinci xanım Mehriban Əliyevanın Şuşaya, eləcə də işğaldan azad

olunmuş digər ərazilərə mütəmadi səfər etmələri həmin yurd yerlərinin tarixinə qızıl hərflərlə yazılır. İndi nəinki Şuşa, bütün Qarabağ böyük quruculuq, tikinti meydanını xatırladır. Cənab İlham Əliyev Qarabağ torpağına yenidən həyat qaytarır. Təkcə həyat yox, həm də tarixi mədəniyyət, ədəbiyyat bu müqəddəs məkanda öz layiqli yerini tutur.

2021-ci ildə Şuşa şəhərinin Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi nəinki Azərbaycan vətəndaşlarının, eləcə də bütün türk dövlətlərinin gözlədiyi cəsəətli bir addım idi. Bu, həm də Şuşanın Azərbaycan üçün nə qədər qiymətli olduğunu göstəricisi idi. 2022-ci ilin isə Şuşa ili elan olunması hər bir azərbaycanlının bu şəhərə olan məhəbbətinin təəcəssümü oldu. Şuşa 2023-cü ildə həm də TÜRKSOY-un mədəniyyət paytaxtı elan ediləcək.

Şəhidlərimizin, qazilərimizin canı, qanı bahasına azadlığına qovuşmuş Şuşa artıq yeni bir inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Qarabağ xanının yadigarı, bizə əmanət olan şəhərimiz öz zəngin irsinə, mədəniyyətinə doğru inamla addımlayır.

Sahilə ABBASOVA,
jurnalist